

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	7
Tekstafsnit	1. Kriminaliten i 2018	
	1.1 Anmeldelser	13
	1.2 Ofre for straffelovsforbrydelser	22
	1.3 Strafferetlige afgørelser	25
	1.4 Personer med fældende afgørelser	57
	1.5 Recidiv	61
	1.6 Fødselsårgangenes kriminalitet	68
	1.7 Anholdelser	72
	1.8 Retternes virksomhed	77
	1.9 Ankesdomme	81
	2. Statistikens grundbegreber og kilder	
	2.1 Kriminalstatistikken	86
	2.2 Begreber og metode i kriminalstatistikken	88
	2.3 Retsplejestatistik	92
	Summary	93
Bilag	Bilag	
	1. Inddelingskriterier mht. straffeloven i tabellerne	98
	2. Engelsk oversættelse/English translation	106
	3. Tidligere publikationer om kriminalstatistik og borgerlig retspleje	128
	4. Link til oversættelse mellem tidligere og nuværende tabeller	129

Sammenfatning

Anmeldt kriminalitet

Igen fald i overtrædelser af straffeloven

I 2018 blev der anmeldt 363.542 overtrædelser af straffeloven mod 393.437 i 2017 – et fald på 8 pct. Det svarer til et fald fra 8.200 til 7.500 anmeldelser pr. 100.000 indbyggere. Hermed fortsætter det fald, der har været gældende siden 2009, kun afbrudt af en stigning fra 2015 til 2016. Det samlede fald dækker over stigninger for nogle lovovertrædelser og fald for andre. Bl.a. steg antallet af anmeldelser af seksualforbrydelser, mens antallet af anmeldelser af tyveri faldt.

Flere overtrædelser af våbenloven

Der blev anmeldt flere overtrædelser af særlovene i 2018 - 144.282 anmeldelser mod 126.833 i 2017, hvilket svarer til en stigning på 14 pct. Særlovene omfatter en lang række enkeltstående love, der ofte vedrører helt specifikke områder. Stigningen fra 2017 til 2018 skyldes bl.a. flere anmeldelser af overtrædelse af våbenloven og af udlændingeloven.

Sigtelser

Få sigtelser for indbrud, mange for vold

Sigtelsesprocenten varierer med type af lovovertrædelse. Fx blev der kun rejst sigtelse vedr. 7 pct. af anmeldelserne for indbrud, men vedr. 61 pct. af anmeldelserne for vold mod privatperson.

Flere seksualforbrydere sigtes

Sigtelsesprocenten for seksualforbrydelser, der inkluderer voldtægt og lignende samt blufærdighedskrænkelser, er steget fra 57 pct. i 2017 til 70 pct. i 2018.

Mindreårige

Flere blandt unge under den kriminelle lavalder begår kriminalitet

Efter at have været faldende i en årrække, er antallet af registrerede lovovertrædelser begået af unge under den kriminelle lavalder steget siden 2017 - også målt i forhold til antallet af unge. I 2018 blev der registreret 11 anmeldelser pr. 1.000 indbyggere i alderen 10-14 år. I 2016 var det otte anmeldelser.

Mindreårige begår især ejendomsforbrydelser

46 pct. af de mindreåriges lovovertrædelser lå under ejendomsforbrydelser og herunder især butikstyverier og hærværk.

Ofre for kriminalitet

De fleste ofre for seksualforbrydelser er kvinder

Kvinderne udgjorde 88 pct. af ofre for seksualforbrydelser i 2018. Ofrene for seksualforbrydelser var gennemgående unge. Gennemsnitsalderen for de kvindelige ofre var 21 år og for de mandlige 19 år, mens gerningsmanden i gennemsnit var omkring 36 år.

Ofre for tricktyverier er ældre

Ofrene for ejendomsforbrydelser og især ofre for tricktyverier i beboelse er betydeligt ældre. I gennemsnit 83 år for kvinderne og 79 år for mændene.

Strafferetlige afgørelser

Flere strafferetlige afgørelser

I 2018 blev der i alt truffet 205.228 strafferetlige afgørelser mod 200.381 i 2017 – en stigning på lidt mere end 2 pct. Stigningen skyldes især flere afgørelser vedr. overtrædelse af særlovene. Men flere afgørelser vedr. overtrædelse af straffeloven påvirker også udviklingen.

Færrest fældende domme for voldtægt

I alt 7,5 pct. af de strafferetlige afgørelser i 2018 var ikke-fældende. Det vil sige, at personen enten blev frifundet, eller at påtalen blev opgivet. For seksualforbrydelser under ét lå andelen på 61 pct. og for voldtægt på 84 pct.

Frihedsstraffe

Næsten hver anden afgørelse er en frihedsstraf

41 pct. af afgørelserne vedr. overtrædelse af straffeloven i 2018 var betingede og ubetingede frihedsstraffe, og 50 pct. var bøder. Den resterende del bestod bl.a. af

tiltalefrafald og foranstaltningsdomme, der kan være anbringelse eller behandling i psykiatrisk afdeling.

Voldsforbrydelser giver oftest frihedsstraf Andelen af frihedsstraffe var størst for voldsforbrydelserne, hvor de udgjorde næsten otte ud af ti fældende afgørelser.

Straffelov

De unge er mest kriminelle I forhold til indbyggertallet er der flere afgørelser for overtrædelse af straffeloven i de yngre aldersklasser, og de 15-24-årige har flest med omkring 1.300 afgørelser pr. 100.000 i aldersgruppen. De ældste over 50 år har færrest med ca. 200 afgørelser pr. 100.000 personer. Det er dog bemærkelsesværdigt, at hyppigheden for de 15-19-årige er faldet med 43 pct. siden 2008.

Seksuallforbrydelser og vold begås af mænd 79 pct. af de fældende strafferetlige afgørelser i 2018 vedrørte mænd. Mændenes andel er størst for seksuallforbrydelser, hvor de udgjorde 97 pct. For voldsforbrydelser var andelen på 86 pct. og for ejendomsforbrydelser på 75 pct.

Færdselslov

Flere spirituskørsler I 2018 var der en stigning på 41 pct. i antallet af fældende domme, der blev givet for spirituskørsel. Dog var antallet af fældende domme for færdselsuheld med spiritus faldet med 7,5 pct.

Mænd kører spirituskørsel Det er især mænd, der bliver dømt for spirituskørsel. I 2018 var der således næsten ti gange så mange mænd som kvinder, der blev taget for spirituskørsel.

Kvinder udgør en stigende andel Kvindernes andel af færdselslovsovertræderne har generelt været stigende. I 2018 var 23 pct. af overtrædelserne foretaget af kvinder. I 2008 var andelen på 21 pct. Kvindernes stigende andel skyldes både, at antallet af færdselslovsovertrædelser blandt mænd er faldet, og antallet blandt kvinder er steget.

Personer over 40 år bryder oftest færdselsloven Det er mest ældre personer, der dømmes for at overtræde færdselsloven. Kun 5 pct. var under 20 år, og mere end halvdelen var 40 år eller derover.

Særlove

68 pct. stigning i domme for våbenloven og miljølovene Antallet af fældende afgørelser for overtrædelse af særlovene er steget med 11 pct. fra 2017 til 2018. Stigningen skyldes særligt flere fældende afgørelser for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, våbenloven og miljølovene. Antallet var for lov om euforiserende stoffer steget med 33 pct. fra 2017 til 2018. For både våbenloven og miljølovene var antallet steget med 68 pct.

Halvdelen af særlovs-overtræderne under 30 år 36 pct. af de fældende afgørelser vedr. overtrædelser af særlove i 2018 vedrørte lovovertrædere under 25 år, og 50 pct. vedrørte lovovertrædere under 30 år. Kun 17 pct. af afgørelserne vedrørte gerningsmænd over 50 år.

Tilbagefald til ny kriminalitet

Unge begår oftest ny kriminalitet I 2015 var der i alt 156.970 personer, der blev løsladt fra fængsel mv. eller fik en fældende strafferetlig afgørelse. Af disse begik 44.971 en eller flere nye lovovertrædelser i løbet af de næste to år, hvilket svarer til 29 pct. Der synes at være en tydelig sammenhæng mellem alder og sandsynligheden for at begå ny kriminalitet. Blandt de 15-19-årige mænd var der således 49 pct., der blev dømt for en ny lovovertrædelse i løbet af to år. Andelen for mænd i alderen 60 år og derover var på blot 14 pct.

Fødselsårgang og kriminalitet

Hver fjerde mand født i 1965 .. Blandt mænd født i 1965 var hver fjerde fundet skyldig i en overtrædelse af straffeloven ved alderen 52 år. Der er ingen af de senere årgange, der ser ud til at komme

op på samme niveau, og blandt de helt unge årgange er det en væsentlig lavere andel, der bliver dømt.

... og hver tolvte kvinde dømt efter straffeloven

For kvinder født i 1965 var det kun hver tolvte, der havde fået en dom som 52-årig. Men modsat mændene, er andelen, der bliver dømt, større hos de yngre end hos de ældste årgange.

Anholdelser

Mænd og yngre personer anholdes mest

Politiet foretog i 2018 i alt 34.060 anholdelser. I 91 pct. af tilfældene var den anholdte en mand. Målt i forhold til befolkningens størrelse var der flest anholdelser af de 18-24-årige. Her var der 29-32 anholdelser pr. 1.000 mænd og 2-3 anholdelser pr. 1.000 kvinder.

Hver fjerde anholdelse er af en person uden bopæl i Danmark

Hver fjerde anholdte var en person, der ikke havde bopæl i Danmark. Her indgår turister, asylansøgere, udlændinge med ulovligt ophold og personer, der arbejder i Danmark, men har bopæl i udlandet.

Ankedomme

Landsretten ændrer sjældent en fældende afgørelse til en ikke-fældende

Landsretten traf i perioden 2012-2018 afgørelse i 13.563 ankesager, hvor byretten havde fundet den tiltalte skyldig. Kun i 5 pct. af sagerne ændrede landsretten afgørelsen til en frifindelse. I 87 pct. af de sager, hvor byretten havde idømt en ubetinget frihedsstraf, idømte landsretten den samme type sanktion.

1. Kriminaliteten i 2018

1.1 Anmeldelser

1.1.1 Anmeldte straffelovsovertrædelser

Anmeldte
straffelovs-
overtrædelser

Anmeldte straffelovsovertrædelser omfatter alle overtrædelser af straffeloven, som er anmeldt til politiet. Straffelovens forskellige kapitler er i kriminalstatistikken ordnet i fire hovedgrupper, der omfatter seksualforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser og andre forbrydelser. Straffelovens paragraffer under de forskellige hovedgrupper fremgår af bilag 1.

Færre anmeldelser
i 2018

I 2018 blev der anmeldt 363.542 straffelovsovertrædelser mod 393.437 i 2017 - et fald på 7,6 pct. Seksualforbrydelser steg i 2018 med ca. 400 anmeldelser, voldsforbrydelser med ca. 800, ejendomsforbrydelser faldt med ca. 32.200 anmeldelser og antallet af andre straffelovsforbrydelser steg ca. 1.100 anmeldelser.

Tabel 1.1.01

Anmeldte og sigtede straffelovsovertrædelser

	2017		2018		Ændringer i antal anmeld- elser 2017-2018
	Anmeld- elser i alt	Heraf med sigtelse	Anmeld- elser i alt	Heraf med sigtelse	
	antal	pct.	antal	pct.	pct.
Straffelovsovertrædelser i alt	393 437	22,5	363 542	24,1	-7,6
Seksualforbrydelser i alt	6 869	57,2	7 256	69,7	5,6
Voldtægt og lignende	944	56,8	1 079	57,0	14,3
Blufærdighedskrænkelser	2 992	57,5	3 323	63,4	11,1
Voldsforbrydelser i alt	27 026	58,2	27 856	60,6	3,1
Vold e.l. mod offentlig myndighed	6 892	58,5	6 789	65,5	-1,5
Drab og forsøg herpå	266	60,9	259	71,8	-2,6
Vold mod privat person	12 158	62,6	12 885	61,2	6,0
Heraf: Grov vold	1 911	72,7	1 861	72,0	-2,6
Trusler	4 937	61,7	5 672	59,7	14,9
Ejendomsforbrydelser i alt	350 377	17,8	318 130	18,4	-9,2
Dokumentfalsk	2 789	57,8	2 178	58,7	-21,9
Indbrud i alt	54 922	6,1	54 868	7,0	-0,1
Heraf:					
Forretning, virksomhed mv.	13 863	9,4	14 318	9,4	3,3
Villaer, lejligheder mv.	29 147	5,4	29 015	6,8	-0,5
Fritidshuse, garager mv.	11 912	4,3	11 535	4,6	-3,2
Tyveri	143 612	15,0	117 058	18,4	-18,5
Heraf: Butikstyverier mv.	18 404	75,2	18 187	81,5	-1,2
Bedrageri	44 554	39,4	43 617	35,4	-2,1
Hæleri	1 336	95,5	907	90,0	-32,1
Røveri	2 042	38,9	1 819	39,9	-10,9
Hærværk	23 294	14,0	21 930	16,1	-5,9
Brugstyveri i alt	64 157	4,9	61 604	4,7	-4,0
Heraf:					
Brugstyveri af køretøj	8 575	22,5	7 585	23,3	-11,5
Brugstyveri af cykel	48 141	1,3	46 521	1,0	-3,4
Andre forbrydelser i alt	9 165	69,1	10 300	68,6	12,4
Salg af narkotika	883	85,7	1 259	86,5	42,6
Smugling af narkotika	95	84,2	165	69,7	73,7

*Næsten 90 pct. er
ejendomsforbrydelser*

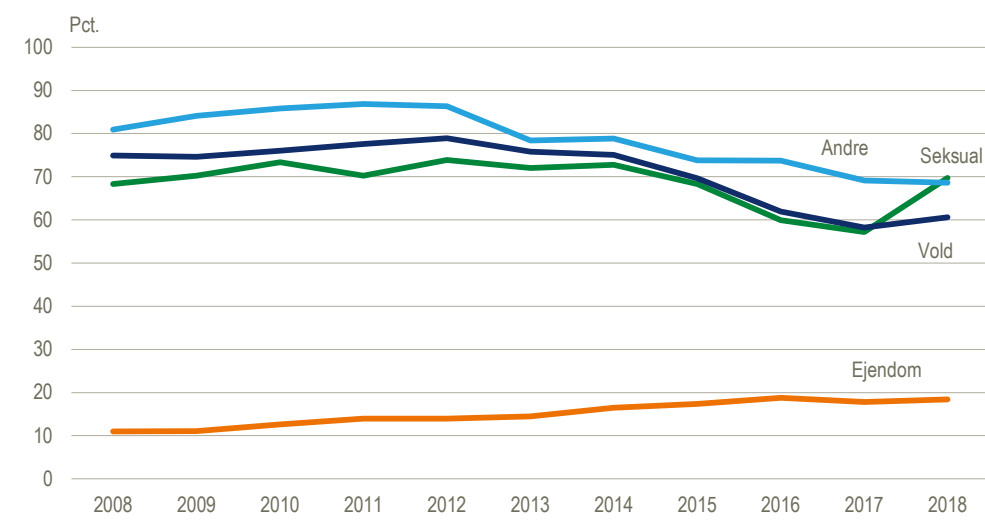
Hovedparten eller 88 pct. af de anmeldte straffelovsovertrædelser er ejendomsforbrydelser, mens anmeldte voldsforbrydelser udgør omkring 8 pct. og seksualforbrydelser 2 pct. Størstedelen af ejendomsforbrydelserne eller 73 pct. er berigelsesforbrydelser, dvs. tyverier, indbrud og brugstyveri af fx bil eller cykel.

*Sigtelsesprocenten
varierer efter
forbrydelsens art*

I hvilket omfang det lykkes for politiet at få rejst en sigtelse (dvs. sigte én eller flere personer) varierer meget indenfor de forskellige forbrydelsesarter. Der rejses langt hyppigere sigtelse i forbindelse med alvorlig personkriminalitet. Sigelsesprocenten for voldsforbrydelser lå således på 61 pct., herunder på 72 pct. for grov vold og ligeledes på 72 pct. for drab og drabsforsøg. Derimod rejses der i langt mindre omfang sigtelser over for anmeldte ejendomsforbrydelser. Her lå den gennemsnitlige sigtelsesprocent i 2018 på 18 pct., med 7 pct. for indbrud, 18 pct. for tyverier og 1 pct. for cykeltyverier, jf. tabel 1.1.01.

Figur 1.1.01

Sigtelsesprocent for anmeldte straffelovsovertrædelser

*Udvikling i
sigtelsesprocenten*

Sigtelsesprocenten for seksualforbrydelser har været svagt stigende frem til 2012, men har været faldende de senere år og var i 2017 med 57 pct. på det laveste niveau i de sidste ti år. Men i 2018 var sigtelsesprocenten igen steget, nemlig til 70 pct. Andelen af anmeldelser for vold, hvori der rejses en sigtelse, har også været faldende de seneste år og lå i 2017 ligeledes på det laveste niveau i 10 år med 58 pct. I 2018 var sigtelsesprocenten dog steget til 61 pct. Andre straffelovsovertrædelser, der udover smugling og salg af narkotika bl.a. omfatter forbrydelser mod offentlig myndighed og falsk forklaring, har igennem en lang årrække været den gruppe af lovovertrædelser, der har haft den højeste sigtelsesprocent. Det kan hænge sammen med, at det ofte er politiet selv, der konstaterer denne type lovovertrædelser. Men i 2018 var sigtelsesprocenten på 69 pct. og dermed en smule lavere end for seksualforbrydelser. Sigelsesprocenten er faldet en del fra 87 pct. i 2011, især som følge af et fald i sigtelsesprocenten for *forbrydelser vedr. penge og bevismateriale* samt *freds- og ærekrænkelser*. Sigelsesprocenten for ejendomsforbrydelser er markant lavere end for de øvrige grupper af straffelovsovertrædelser, men har været stigende fra 11 pct. i 2009 til 18 pct. i 2018.

Tabel 1.1.02 Anmeldte straffelovsovertrædelser pr. 100.000 indbyggere

	I alt	Seksual- forbrydelser	Volds- forbrydelser	Ejendoms- forbrydelser	Andre forbrydelser
2018	7 526	150	577	6 586	213
2017	8 196	143	563	7 299	191
2016	8 425	93	471	7 674	187
2015	8 234	63	378	7 613	179
2014	8 687	56	365	8 091	175
2013	9 261	55	360	8 662	184
2012	9 569	57	366	8 982	164
2011	10 200	57	390	9 561	193
2010	10 363	58	399	9 738	168
2009	10 893	49	398	10 301	144

Anm. Pr. 100.000 indbyggere 15 år og derover.

Færre anmeldelser
i alt pr. 100.000
indbyggere i 2018

Antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser pr. 100.000 indbyggere er faldet til 7.526 i 2018 fra 8.196 i 2017. Hermed fortsætter den generelle tendens, der har været gældende siden 2010, med et faldende antal anmeldelser målt i forhold til befolkningens størrelse. Nedgangen har primært ligget under ejendomsforbrydelser, mens hyppigheden for vold både er faldet og steget i perioden og især har udvist en stor stigning de sidste tre år. Hyppigheden for seksualforbrydelser har ligget på et nogenlunde stabilt niveau frem til 2015, men er – ligesom hyppigheden for voldsforbrydelser – steget kraftigt i 2016 og 2017 og en smule i 2018, jf. tabel 1.1.02.

Tabel 1.1.03 Anmeldte straffelovsovertrædelser

	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Straffelovsovertrædelser i alt	476 953	440 772	429 293	406 163	388 543	401 407	393 437	363 542
	indeks 2008=100							
Straffelovsovertrædelser i alt	100	92	90	85	81	84	82	76
Seksualforbrydelser	100	106	102	107	120	179	277	293
Voldsforbrydelser	100	91	90	92	97	121	146	151
Ejendomsforbrydelser	100	92	89	84	80	81	78	71
Andre forbrydelser	100	115	130	124	129	135	140	157

Anmeldelser
2008-2018

Fra 2008 til 2012 faldt det samlede antal anmeldte straffelovsovertrædelser til et niveau ca. 36.200 lavere end i 2008. Faldet skyldes bl.a. ejendomsforbrydelser, der udgør hovedparten af de anmeldte straffelovsovertrædelser, jf. figur 1.1.03. Voldsforbrydelser viste i den samme periode et fald, jf. figur 1.1.02 samt tabel 1.1.03. Anmeldte seksualforbrydelser steg til gengæld en smule i perioden. Fra 2011 og frem til 2015 faldt det samlede antal anmeldelser med yderligere 52.000. Faldet skyldes færre ejendomsforbrydelser, mens seksualforbrydelser og voldsforbrydelser ligger på et højere niveau i 2015 end i 2012. Fra 2015 til 2016 steg antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser lidt, men har været faldende siden 2016.

Seksualforbrydelser – stabilt
niveau afløst af stigning

I perioden 2008-2015 har det årlige antal anmeldte seksualforbrydelser ligget ret stabilt mellem 2.200 og 3.000, men er steget kraftigt siden 2016, jf. figur 1.1.02. Stigningen fra 2015 til 2016 skal ses i sammenhæng med dels en ændret praksis hos politiet ved registrering af voldtægtsanmeldelser og dels en enkelt sag i 2016 med mange forhold. Stigningen i 2017 vedrørte især flere anmeldelser af besiddelse/udbredelse af børnepornografi og af blufærdighedskrænkelser i øvrigt, der omfatter beluring og verbal/anden uanstændighed. Både stigningen i børnepornografi og i blufærdighedskrænkelser vedrørte for en stor dels vedkommende et enkelt materiale, der var blevet delt mange gange. Den mindre stigning fra 2017 til 2018 skyldtes bl.a. flere anmeldelser om voldtægt og blufærdighedskrænkelser i øvrigt.